

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Číslo poverenia: 893/01
Zo dňa: 09.06.2014

Počet výtlačkov: 2
Výtlačok číslo: 1
Počet strán: 12
Počet príloh: 5

PROTOKOL

o výsledku kontroly

efektívnosti a účinnosti poskytovaných služieb v zariadeniach vykonávajúcich sociálnu starostlivosť v zriaďovateľskej pôsobnosti orgánov územnej samosprávy a neverejných poskytovateľov

Domov sociálnych služieb Plavecké Podhradie č. 18

Bratislava október 2014

**Protokol
o výsledku kontroly**

Podľa poverenia predsedu NKÚ SR č. 893/01 z 09.06.2014 vykonali:

Mgr. Jaroslava Púčíková, vedúca kontrolnej skupiny
Ing. Viera Hankerová, členka kontrolnej skupiny

kontrolu efektívnosti a účinnosti vynakladania prostriedkov zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu samosprávneho celku, resp. obce, ktoré boli poskytnuté vybraným právnickým osobám na poskytovanie starostlivosti v zariadeniach sociálnych služieb.

Kontrola bola vykonaná v čase od 18.06.2014 do 30.09.2014 s prerušením v kontrolovanom subjekte

**Domov sociálnych služieb Plavecké Podhradie 18
Plavecké Podhradie 18
906 36 Plavecké Podhradie
IČO 30 798 281**

za kontrolované obdobie: rok 2013, v prípade potreby objektívneho zhodnotenia kontrolovanej skutočnosti aj predchádzajúce a nasledujúce obdobie.

Predmetom kontroly bolo:

1. Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov, interných predpisov a medzinárodných dohovorov a právnych aktov EÚ, ktorými je SR viazaná.
2. Preskúmanie a vyhodnotenie miery efektívnosti, hospodárnosti a účinnosti, s akou vybrané zariadenia hospodária s verejnými finančnými prostriedkami a majetkom.
3. Hodnotenie úrovne poskytovaných sociálnych služieb vo vybraných zariadeniach sociálnych služieb, ktorými sú domovy sociálnych služieb a zariadenia pre seniorov.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1. Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov, interných predpisov a medzinárodných dohovorov a právnych aktov EÚ, ktorými je SR viazaná.

Domov sociálnych služieb Plavecké Podhradie (ďalej len „DSS“ alebo „zariadenie“) bol zriadený rozhodnutím č. 103687/SOC/2005/1 z 27.10.2005 Bratislavským samosprávnym krajom (ďalej len „BSK“ alebo „zriaďovateľ“). DSS bol zriadený ako rozpočtová organizácia s vlastnou právnou subjektivitou k 01.11.2005. Svojimi príjmami a výdavkami bolo DSS napojené na rozpočet zriaďovateľa. V DSS sa začala poskytovať celoročná starostlivosť dospelým občanom s duševnými poruchami od 02.01.2006. Počiatočná kapacita zariadenia bola 53 miest, ktorá bola od 01.03.2008 zvýšená na 60 miest.

DSS pôsobí na základe zákona 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách“).

DSS poskytoval sociálne služby v komplexe, ktorý pozostával zo šiestich budov, z toho štyri budovy prešli rozsiahlou rekonštrukciou a dve budovy boli novo vybudované. Ubytovanie bolo poskytované v dvoch pavilónoch, vstup do všetkých budov a obytných jednotiek bol riešený a upravený bezbariérový. Klienti boli ubytovaní v budove č. 3 a č. 4 v jednolôžkových a dvojlôžkových izbách so sociálnym vybavením aj pre imobilných klientov. V uvedených priestoroch bolo ubytovaných 53 osôb, 17 izieb bolo 2-lôžkových a 19 izieb bolo 1-lôžkových. V budove č. 4 bol bunkový systém, kde boli dve izby spojené chodbičkou a mali spoločné hygienické zariadenie. V budove č. 3 mali jednotlivé izby spoločné hygienické zariadenie na chodbe. Ďalších sedem klientov bolo ubytovaných v budove č. 5 na prvom poschodí, kde boli dve izby 2-lôžkové a jedna izba bola 3-lôžková. Imobilným klientom bol k dispozícii stoličkový výťah. Klienti mali k dispozícii dve kúpeľne a spoločenskú miestnosť. Stravovanie bolo poskytované vlastnou kuchyňou.

Zariadenie poskytovalo sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia a nepriaznivého zdravotného stavu pre fyzické osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby. Služby poskytovalo dospelým fyzickým osobám, ktoré boli odkázané na pomoc inej fyzickej osoby s duševnými poruchami, s mentálnou retardáciou a kombinovaným postihnutím, ktorej stupeň odkázanosti je najmenej V. podľa prílohy č. 3 zákona o sociálnych službách formou celoročnej pobytovej sociálnej služby.

Dlhodobým rozvojovým cieľom zariadenia bolo poskytovať kvalitné sociálne služby na základe etického a odborného prístupu v súlade s dodržiavaním medzinárodných dokumentov o ľudských právach a slobodách, zlepšovať kvalitu života prijímateľov a zabezpečovať ochranu sociálneho blaha, t. j. určitej úrovne kvality života všetkých prijímateľov.

Poslaním a víziou DSS bolo udržať a zvyšovať kvalitu sociálnych služieb pre zvyšovanie spokojnosti prijímateľov sociálnej služby a naplnenie ich očakávaní, deinštitucionalizácia služieb – vytvárať komunitný charakter služieb v rámci zariadenia a miestnej komunity, holistický prístup k prijímateľom sociálnej služby a vzdelávanie zamestnancov.

Kontrolou zriaďovacej listiny bolo zistené, že obsahovala všetky náležitosti ustanovenia § 9 ods. 9 zákona o sociálnych službách.

Kontrolou plnenia hygienických podmienok bolo zistené, že rozhodnutím Regionálneho úradu verejného zdravotníctva č. RÚVZ/22-18382/2005 zo dňa 24.01.2006, ktoré nadobudlo právoplatnosť 24.01.2006, bol vydaný posudok – súhlas s návrhom účastníka na uvedenie zariadenia DSS v areáli bývalého vojenského útvaru v Plaveckom Podhradí do prevádzky. Bolo potvrdené, že posudzované priestory spĺňajú požiadavky platných právnych predpisov a boli v ňom vytvorené predpoklady pre dodržiavanie riadneho hygienicko-epidemiologického prevádzkového režimu.

V ročnom výkaze Soc 1–01 k 31.12.2013 vykazovalo DSS 58 klientov, z toho šesť klientov bolo trvalo pripútaných na lôžko a 10 imobilných. Z celkového počtu klientov bolo v roku 2013 pozbavených spôsobilosti na právne úkony 41 osôb, jedna osoba bola s obmedzenou spôsobilosťou na právne úkony. Z hľadiska vekovej štruktúry bolo najviac klientov vo veku od 40 - 62 rokov, a to 37 klientov. DSS vykazovalo jedného klienta vo vyššom veku, v rozmedzí 85 - 89 rokov a jedného klienta v rozmedzí 19 - 25 rokov.

V dôchodkovom veku bola k 31.12.2013 z celkového počtu takmer tretina klientov, a to 20. Všetci klienti v DSS boli ženy.

Postup prijímania klientov do zariadenia bol upravený v Domácom poriadku z 31.03.2011 na základe všeobecného záväzného nariadenia BSK č. 31/2009 (ďalej len „VZN“) o bližších podmienkach poskytovania sociálnych služieb, o spôsobe určenia úhrady, výške úhrady a spôsobe platenia úhrady za sociálne služby, ktoré boli poskytované zariadeniami sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK zo dňa 17.06.2009, a vo VZN č. 35, 39 a 43, ktorými sa mení a dopĺňa VZN č. 31. V roku 2013 bola do zariadenia prijatá iba jedna klientka. Zariadenie pri jej prijímaní postupovalo v súlade s platnými predpismi.

Zariadenie viedlo poradovník čakaťov, ktorý bol priebežne aktualizovaný. Do poradovníka boli zapisovaní len žiadatelia-čakatelia s právoplatným rozhodnutím o odkázanosti na sociálnu službu. Prijímanie klientov mimo poradovníka bolo v kompetencii BSK. V roku 2013 nebolo takéto prijímanie uskutočnené.

V záujme zabezpečenia kvality sociálnych služieb zákon o sociálnych službách ustanovil povinnosť poskytovateľa dodržiavať maximálny počet prijímateľov na jedného zamestnanca a minimálny percentuálny podiel odborných zamestnancov na celkovom počte zamestnancov podľa prílohy č. 1 k citovanému zákonu.

Podľa prílohy č. 1 k zákonu o sociálnych službách bol stanovený pre tento typ zariadenia maximálny počet 2,0 prijímateľov sociálnej služby na jedného zamestnanca a percentuálny podiel 52 % odborných zamestnancov na celkovom počte zamestnancov.

Podľa zriaďovacej listiny bol počet prijímateľov stanovený na 60 osôb a podľa organizačnej štruktúry malo zariadenie 44 zamestnancov.

Kontrolou bolo zistené, že v DSS bol v hodnotených rokoch skutočný počet 1,36 prijímateľov sociálnej služby na jedného zamestnanca a skutočný percentuálny podiel odborných zamestnancov zariadenia na celkovom počte zamestnancov bol v kontrolovanom období 63,64 %.

Na základe analýzy stavu a štruktúry zamestnancov zariadenia je možné konštatovať, že v kontrolovanom období zodpovedali uvedené ukazovatele platnej prílohy č. 1 zákona o sociálnych službách.

Za účelom kontroly odborného vzdelávania zamestnancov v DSS bol kontrolnej skupine predložený zoznam uskutočnených vzdelávaní za rok 2013. Zamestnanci zariadenia sa zúčastnili školení a odborných seminárov organizovaných BSK, ostatnými DSS i odbornými lektormi. V roku 2013 bolo takýchto vzdelávacích aktivít uskutočnených 17 počas celého roka.

Z odborných vzdelávacích aktivít boli tieto zamerané na supervíziu, kurz bazálnej stimulácie, vzťah klienta a zamestnanca, motivovanie zamestnancov, zrakové poruchy u seniorov, ľudské práva a zodpovednosť za vlastné konanie, inovatívne prístupy pri poskytovaní sociálnych služieb a pod. K uvedeným vzdelávacím aktivitám subjekt predložil pozvánky, certifikáty a zoznam zúčastnených pracovníkov.

V kontrolovanom období DSS ako poskytovateľ sociálnej služby uzatváral so žiadateľmi zmluvy o poskytovaní sociálnej služby v zmysle § 74 zákona o sociálnych službách.

Zmluvy s klientmi boli preverené na vzorke šiestich klientov. Kontrolou uzatvorených zmlúv podľa stavu prijímateľov sociálnych služieb k 31.12.2013 bolo zistené, že zmluvy

obsahovali druh poskytovanej sociálnej služby, vecný rozsah a formu poskytovanej sociálnej služby v zmysle § 12 ods. 1 písm. c) zákona o sociálnych službách.

Zariadenie malo vypracovanú internú smernicu pre prijímanie a podávanie sťažností. Sťažnosť mohla byť podaná ústne, písomne, telefonicky, faxom alebo mailom. Počas kontrolovaného obdobia zariadenie nezaznamenalo žiadnu sťažnosť.

Zariadenie vydalo pracovný poriadok dňa 16.01.2012. Zamestnanci zariadenia boli oboznámení s uvedeným pracovným poriadkom pri prijímaní do zamestnania, čo bolo zabezpečené podpisom o oboznámení sa a uložené osobitne v zložke zamestnanca. DSS uskutočňovalo jedenkrát za rok poradu so všetkými zamestnancami, kde boli upozornení na dodržiavanie pracovného poriadku, čo bolo zdokladované ich podpismi. Posledný zápis bol kontrolnej skupine predložený spolu s prezenčnou listinou zo dňa 12.12.2013.

Podľa predloženej výročnej správy za rok 2013 zariadenie uskutočnilo viacero kultúrnych, športových a spoločenských podujatí. Záujmovú činnosť klienti vykonávali v tkáčskej, textilnej, košíkárskej a v keramickej dielni, v štedrom parku, v kuchynke, v kresliarni, v knižnici a spoločenských miestnostiach, ktoré boli vybavené televízormi a počítačmi. Výsledky ich práce boli vystavené na chodbách, v spoločenských miestnostiach i vo vstupnej hale administratívnej miestnosti.

Dodržiavanie zásad rovnakého zaobchádzania s klientom v zariadení upravoval etický kódex, ktorý obsahoval etické zásady správania sa zamestnancov ku klientom ako napr. zamestnanec by mal rešpektovať jedinečnosť každého človeka bez ohľadu na jeho pôvod, pohlavie, náboženské vyznanie alebo viery, rasy, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie, manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia.

Kontrolná skupina na základe predložených dokumentov, pozorovaním, rozhovormi so zamestnancami a klientmi zastávala názor, že zásada rovnakého zaobchádzania pri poskytovaní služieb bola dodržaná a bola v súlade so zákonom o sociálnych službách a § 5 zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 365/2004 Z. z.“). NKÚ zastáva názor, že v DSS zo strany zamestnancov nedochádzalo k porušovaniu základných ľudských práv a slobôd.

Pri preverovaní použitia prostriedkov obmedzenia netelesnej povahy pred použitím prostriedkov telesného obmedzenia bolo zistené, že zariadenie tieto prostriedky doteraz nepoužilo – takéto problémy sa nevyskytli.

Povinnosťou zariadenia bolo na vhodnom a trvale viditeľnom mieste uviesť označenie miesta poskytovania sociálnej služby v súlade so zákonom o sociálnych službách. Pri vstupe do zariadenia bolo na budove DSS vyvesené označenie miesta poskytovania sociálnej služby, avšak neobsahovalo druh a formu poskytovanej sociálnej služby, čím došlo k porušeniu § 67 ods. 2 písm. c) citovaného zákona.

Zariadenie bolo povinné na účel zvýšenia odbornej úrovne a kvality poskytovanej sociálnej služby vypracovať a uskutočňovať program supervízie. Supervízia a sociálne poradenstvo patria medzi metódy sociálnej práce, kde ide o nástroje so silným potenciálom na pozitívne ovplyvňovanie kvality poskytovaných sociálnych služieb. Kontrolou bolo

zistené, že zariadenie supervíziu za kontrolované obdobie podľa prílohy č. 2 zákona o sociálnych službách nerealizovalo. Uvedeným zariadenie nekonalo v súlade s § 9 ods. 10 zákona citovaného zákona.

Kontrolná skupina vykonala preverenie individuálnych plánov na vzorke piatich prijímateľov sociálnej služby. Zariadenie spracovávalo individuálne plány klientov v programe IS Cygnus. Prvou etapou spisovej dokumentácie individuálnych plánov klienta bol zber dôležitých informácií o klientovi a to: meno a priezvisko klienta, dátum nástupu do sociálneho zariadenia, najbližší príbuzný, stav pri nástupe a kontakt, anamnéza zdravotná, školská, popis vedomostí a rozumových schopností klienta, využívanie reči a spôsobu komunikácie, v motorike a mobilite klienta, v sebaobsluhy a popise záujmov.

Po zmapovaní životnej situácie v spolupráci s klientom stanovil sociálny pracovník hlavný a čiastkový cieľ klienta, ktorý vychádzal z individuálnych potrieb jednotlivých prijímateľov sociálnej služby. Súčasťou plánu bola voľba pracovných metód na základe ktorých malo prísť k úspešnému vyriešeniu klientovho problému resp. cieľu. Následne priebežne sociálny pracovník vyhodnocoval po určitom období stanovené hlavné alebo čiastkové ciele klienta.

Kontrolou bolo zistené, že individuálne plány klientov boli vyhodnocované priebežne. V dvoch prípadoch individuálny plán neobsahoval podpis klienta.

Súčasťou individuálneho plánu bol aj program sociálnej rehabilitácie. Kontrolná skupina zistila, že klienti s dlhodobým, či trvalým zdravotným postihnutím absolvovali nácvik potrebných zručností, ktoré smerovali k dosiahnutiu samostatnosti a sebestačnosti v maximálnej možnej miere s ohľadom na ich zdravotné postihnutie s cieľom dosiahnutia čo najvyššieho stupňa spoločenskej integrácie. Išlo o aktívne nástroje a väčšinou služby, ktoré mali pôsobiť na znižovanie miery závislosti osoby vyplývajúcej z jej zdravotného postihnutia a následného handicapu. Išlo o nácvik sebaobsluhy, vedenie domácnosti, nácvik špeciálnych komunikačných zručností, nácvik používania kompenzačných pomôcok, nácvik priestorovej orientácie a samostatného pohybu, nácvik sociálnej komunikácie a poradenstvo.

Nad rámec poskytovania sociálnych služieb a za účelom nadobudnutia samostatnosti, sebestačnosti a zručností prijímateľov, malo zariadenie k dispozícii bezodplatne rodinný dom, ktorý sa nachádzal mimo zariadenia. DSS organizovalo svojim klientom krátkodobé denné pobyty v menších skupinách. V uvedenej nehnuteľnosti sa uskutočňovali rôzne terapie klientov za pomoci personálu zariadenia spolu s dobrovoľníkmi.

2. Preskúmanie a vyhodnotenie miery efektívnosti, hospodárnosti a účinnosti, s akou vybrané zariadenia hospodária s verejnými finančnými prostriedkami a majetkom.

Rozpočet zariadenia na rok 2013 schválilo zastupiteľstvo BSK na zasadnutí dňa 07.12.2012 uznesením č. 113/2012.

Rozpis záväzných limitov dotácií na rok 2013 bol zaslaný zariadeniu listom č. 100541/2012-REA/22 z 12.12.2013. Príjmy spolu boli rozpočtované vo výške 166 776,00 Eur, výdavky spolu vo výške 697 125,00 Eur. Kapitálové výdavky rozpočtované neboli. Realizácia kapitálových výdavkov bola plánovaná iba prostredníctvom BSK.

Rozpočtované prostriedky boli určené prioritne na alokované náklady–mzdy, odvody a nevyhnutné prevádzkové náklady, t. j. vodné, stočné a podobne.

BSK v desiatich prípadoch upravilo zariadeniu záväzné ukazovatele rozpočtu o poskytnuté účelové dotácie počas roka 2013 v zmysle zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy“) a v zmysle zákona č. 544/2010 Z. z. o dotáciách v pôsobnosti MPSVaR SR.

Úpravu záväzných ukazovateľov premietlo zariadenie do svojho rozpočtu.

Bežné príjmy spolu boli rozpočtované vo výške 166 776,00 Eur, po zmenách vo výške 168 584,49 Eur. Dosiahnuté skutočné príjmy boli vo výške 170 134,81 Eur, čo predstavovalo 100,92 % oproti hodnote upraveného rozpočtu príjmov. Vyššie príjmy boli dosiahnuté predovšetkým vyššími príjmami v položke 200–Nedaňové príjmy za predaj výrobkov, tovarov a služieb o 1 830,78 Eur (úhrady klientov za starostlivosť).

Bežné výdavky spolu boli rozpočtované vo výške 697 128,00 Eur, po zmenách vo výške 701 443,65 Eur. Skutočné bežné výdavky boli vo výške 699 612,71 Eur, čo predstavovalo čerpanie na úrovni 99,74 % výdavkov upraveného rozpočtu. Nižšie čerpanie bolo dosiahnuté predovšetkým v položkách 600, 610, 620 a 630 za osobný príplatok a odvody do zdravotnej poisťovne, interiérové vybavenie a poplatky a odvody.

Kapitálové výdavky rozpočtované neboli, po zmenách boli vo výške 5 598,00 Eur, čerpanie na rekonštrukciu a modernizáciu bolo na 100 %.

BSK stanovil riaditeľovi zariadenia zodpovednosť za splnenie merateľného ukazovateľa–percento využiteľnosti zariadenia za rok 2013 na úrovni 100 %.

DSS Plavecké Podhradie bol merateľný údaj vyhodnotený ako plnený čiastočne v percentuálnom vyjadrení 98,89 %. Ukazovateľ využiteľnosti zariadenia bol splnený počas celého roka, avšak k 31.12.2013 došlo k úmrtiu klientov v zariadení.

Kontrolná skupina počas výkonu kontroly preverovala dodržiavania pravidiel hospodárenia na vybranej vzorke faktúr, zmlúv, pokladničných dokladov, dotácií, a darov. Porušenie príslušných ustanovení zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy neboli zistené.

Kontrolná skupina preverila správnosť, úplnosť, preukázateľnosť a zrozumiteľnosť vedenia účtovníctva, zostavenie a správnosť účtovnej závierky (ďalej len „UZ“) k 31.12.2013 v súlade so zákonom č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve (ďalej len „zákon o účtovníctve“).

UZ zariadenia k 31.12.2013 bola vypracovaná v zmysle § 17 zákona o účtovníctve, obsahovala Súvahu, Výkaz ziskov a strát a Poznámky k UZ.

Súvaha a Výkaz ziskov a strát boli zostavené dňa 30.01.2013, obsahovali všetky náležitosti v zmysle citovaného zákona.

Poznámky k UZ k 31.12.2013 boli vypracované v súlade s citovaným zákonom a obsahovali aj predpísanú tabuľkovú časť v súlade s prílohou k opatreniu č. M19566/2013-31 a prílohou č. 3 k opatreniu č. MF/25755/2007-31.

V UZ boli uvedené údaje v zmysle § 17 ods. 8 citovaného zákona–t. j. v závierke boli uvedené údaje k 31.12.2013–čo bolo odkontrolované na údaje v hlavnej knihe k 31.12.2013, správnosť vykázaných údajov za bezprostredne predchádzajúce obdobie bolo odkontrolované na súvahu a výkaz ziskov a strát k 31.12.2012.

UZ bola zostavená ku dňu, ku ktorému sa uzatvárali účtovné knihy, t.j. k 31.12.2013.

Pri zostavení UZ k 31.12.2013 neboli zistené žiadne nedostatky.

Kontrolou vybraných dokladov neboli zistené porušenia zákona o účtovníctve.

Inventarizácia majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov za rok 2013 bola v zariadení vykonaná na základe "Príkazu na vykonanie riadnej fyzickej inventarizácie všetkých hospodárskych prostriedkov domova k 31.12.2013 zo dňa 17.12.2013". Inventarizácia bola vykonaná k 31.12.2013, t.j. ku dňu, ku ktorému sa zostavovala UZ. Zariadenie dodržalo lehoty pri vykonávaní inventarizácie podľa § 29 ods. 3 zákona účtovníctve, boli vyhotovené inventúrne súpisy a inventarizačné zápisy s náležitosťami v zmysle § 30 ods. 2 a ods. 3 zákona o účtovníctve. Pri vykonaní inventarizácie postupovala účtovná jednotka v zmysle platných prepisov a internej smernice. Kontrolná skupina nezistila žiadne porušenia.

Kontrolou obstarania dlhodobého hmotného majetku bolo zistené, že bol obstaraný v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o účtovníctve.

Posúdenie efektívnosti a účinnosti vynakladania finančných prostriedkov a posúdenie výhodnosti uzatvorených dodávateľských a nájomných zmlúv bolo vykonané na vzorke piatich zmlúv vrátane ich dodatkov platných v kontrolovanom období.

Kontrolou preverených zmlúv neboli zistené nedostatky. K uvedeným zmluvám bola preverená aj fakturácia, úhrady, zverejnenie zmlúv a faktúr na stránke zariadenia, verejné obstarávanie, účtovanie a dodržanie pravidiel rozpočtového hospodárenia. Porušenie ani nedostatky neboli zistené.

Kontrolou vybranej vzorky dodávateľských faktúr za kontrolované obdobie nebol zistený nesúlad s uzatvorenými zmluvami. Zariadenie pri obstarávaní tovarov a služieb postupovalo hospodárne a čerpané prostriedky boli použité efektívne a účinne.

Zariadenie k 31.12.2013 vykazovalo pohľadávky z nedaňových príjmov, zachytené v účtovníctve na účte 318, vo výške 42 281,53 Eur. Uvedené pohľadávky vznikli voči klientom, ktorí nemali finančné prostriedky na úhradu celej výšky za ubytovanie, stravovanie a poskytovanie služieb, ktoré vznikli v rokoch 2008–2012. Nakoľko klienti mali nízke dôchodky a po zaplatení úhrady za celoročný pobyt v zariadení im musela zostať zákonom stanovená suma životného minima a nemali žiadnych priamych príbuzných ani žiaden majetok, zariadenie nemohlo žiadnym spôsobom tieto pohľadávky vymôcť.

Zariadenie malo z celkového počtu 58 poberateľov sociálnych služieb k 31.12.2013 18 poberateľov s povinnosťou platiť úhradu za sociálne služby a 40 poberateľov s povinnosťou platiť časť úhrady za sociálne služby.

V súvislosti s uvedeným kontrolná skupina poukazuje na vysoký podiel klientov v zariadení s nízkym dôchodkom, bez majetku a bez rodinných príslušníkov, t. j. bez akejkoľvek možnosti vymoženía pohľadávky. Týmto dochádza k neustálemu kumulovaniu pohľadávok u sociálne slabšej skupiny klientov a tým zvýšenému finančnému zaťaženiu štátneho rozpočtu.

V súlade so zákonom o účtovníctve bola tvorená k celej výške týchto pohľadávok opravná položka na účte 391 - Opravná položka k pohľadávkam.

Podľa § 6 ods. 1 písm. d) v spojení s § 6 ods. 2 zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“) bolo zariadenie verejným obstarávateľom, ktoré bolo povinné na obstarávanie tovarov, služieb a prác použiť postupy verejného obstarávania (ďalej len „VO“) podľa citovaného zákona.

Zariadenie malo postup pre VO upravený v internej smernici. Zariadenie sa pri obstarávaní riadilo Smernicou č. 76/2013 o VO v podmienkach BSK platnou od 1. júla 2013. Vzhľadom na zmeny zákona o VO BSK vyzval zariadenie na potrebu realizácie obstarania bežných prevádzkových nákupov tovarov, služieb a prác na rok 2013, ktoré zodpovedali svojou hodnotou zákazke s nízkou hodnotou do termínu 01.07.2013. Uvedené upozornenie zariadenie dodržalo a obstarávanie vykonávalo do 06/2013 v zmysle ustanovení § 9 ods. 9 citovaného zákona.

Pri obstarávaní tovarov, služieb a prác zariadenie postupovalo v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní a kontrolnou skupinou neboli zistené porušenia.

3. Hodnotenie úrovne poskytovaných sociálnych služieb vo vybraných zariadeniach sociálnych služieb, ktorými sú domovy sociálnych služieb a zariadenia pre seniorov.

Hodnotenie úrovne poskytovaných sociálnych služieb v zariadení, spokojnosť príbuzných s poskytovanou starostlivosťou o rodinných príslušníkov umiestnených v zariadení, spokojnosť zamestnancov s pracovnými podmienkami sociálnych úsekov v zariadení, úroveň hospodárnosti a vplyv administratívnych podmienok na úroveň kvality poskytovaných sociálnych služieb v zariadení boli kontrolnou skupinou spracované a analyzované na základe informácií získaných z distribuovaných dotazníkov klientom zariadenia, ich rodinným príslušníkom, sociálnym zamestnancom a manažmentu zariadenia.

Dotazník – syndróm vyhorenia zamestnancov

Pri tomto type dotazníka boli respondentom kladené otázky, zamerané na zistenie stupňa emocionálnej vyčerpanosti, napr. či sa cítili na konci pracovného dňa na dne svojich psychických a fyzických síl a či im práca s ľuďmi prinášala silný stres.

V oblasti zisťovania stupňa depersonalizácie boli kladené otázky napr. či neboli schopní veľmi účinne vyriešiť problémy svojich klientov a pri zisťovaní stupňa v osobnej nespokojnosti sa kontrolóri pýtali, či sa cítili depresívne pri práci s klientom a pod.

Vyššie uvedený dotazník bol distribuovaný šiestim zamestnancom zariadenia, návratnosť dotazníka bola 100 %. Z celkovej vzorky šesť respondentov a podľa vyhodnotenia jednotlivých odpovedí dotazníka a prislúchajúcich bodových ohodnotení v jednotlivých škálach možno vyhodnotiť zamestnancov v zariadení, že boli na veľmi nízkom stupni emocionálnej vyčerpanosti, nachádzali sa na veľmi nízkom stupni depersonalizácie a ich stupeň osobnej nespokojnosti bol veľmi nízky.

Celkovo možno vyhodnotiť syndróm vyhorenia zamestnancov v zariadení, že bol na veľmi nízkom stupni, tzn. že v uvedenom zariadení je predpoklad poskytovania vyššej kvality služieb.

Dotazník – sociálny pracovník

V DSS pracovali v kontrolovanom období traja sociálni zamestnanci. Návratnosť troch distribuovaných dotazníkov bola 100 %. Otázky v dotazníku boli zamerané na zistenie napr. či sociálni pracovníci viedli spisovú dokumentáciu o klientovi, či sprostredkovali styk klienta s príbuznými, či vypracovávali individuálne plány klientov a či sprevádzali klientov na lekárske prehliadky a pod.

Stanovené otázky v dotazníku mali potvrdiť alebo vylúčiť tri stanovené hypotézy. Prvá hypotéza predpokladala nízky stupeň vykonávania individuálnej práce v skupine sledovaných

pracovníkov. Na základe odpovedí respondentov sa hypotéza nepotvrdila, nakoľko zamestnanci zhodnotili vykonávanie individuálnej práce na strednej úrovni.

Druhá hypotéza mala potvrdiť vysoký stupeň vykonávania administratívnych činností v skupine sledovaných pracovníkov. Na základe odpovedí respondentov sa hypotéza nepotvrdila, zamestnanci zhodnotili vykonávanie administratívnych činností v strednom stupni.

Tretia hypotéza predpokladala stredný stupeň vykonávania pomoci pri seba obslužných činnostiach klienta v skupine sledovaných pracovníkov. Na základe vyhodnotenia odpovedí sa hypotéza potvrdila.

Z uvedeného možno konštatovať, že zariadenie dosiahlo lepšie výsledky oproti stanoveným hypotézam z dôvodu dostatočného počtu sociálnych pracovníkov na klienta a k dobrému rozdeleniu činností medzi sociálnymi pracovníkmi.

Dotazník – posúdenie úrovne hospodárnosti

Dotazník hospodárenia bol zameraný predovšetkým na zistenie hospodárnosti pri obstaraní služieb a tovarov pri zachovaní požadovanej kvality, s využitím kapacity zariadenia, či sa zariadenie zapájalo do projektov a grantov, či zamestnanci mali priznané finančné ohodnotenie v súlade s osobitnými predpismi a pod. Tento dotazník bol určený pre riaditeľa zariadenia. Pri posudzovaní úrovne hospodárnosti sa vychádzalo z predpokladu, že zariadenie sociálnych služieb bude dosahovať v kontrolovanom období priemernú úroveň hospodárnosti. Zariadenie po celkovom vyhodnotení dotazníka dosiahlo priemernú úroveň hospodárenia, čím bola hypotéza potvrdená.

Dotazník – klienti zariadení sociálnych služieb

Cieľovou skupinou tohto dotazníka boli respondenti, ktorých IQ nebolo nižšie ako 70 bodov, ktorí boli schopní samostatne porozumieť otázkam a odpovedať na ne. Klienti vyplňali dotazník v prítomnosti kontrolórov za účasti sociálneho pracovníka.

V dotazníku bolo respondentom položených 30 otázok najmä, či sa mohli slobodne a voľne pohybovať po zariadení, či mohli opustiť zariadenie a voľne sa pohybovať mimo zariadenia, či mali rešpektované súkromie personálom, či mali možnosť výberu z viacerých jedál, či mohli rozvíjať svoje záujmy alebo či boli spokojní s poskytovaním so zdravotnou starostlivosťou. Distribuovaných bolo 32 dotazníkov, návratnosť bola 90,62 %.

Všetci klienti zariadenia boli ženy, priemerný vek respondentov bol 58,45 roka, klienti pochádzali prevažne z vidieka a z hlavného mesta. Rodinný stav klientov bol: slobodná 16, vydatá 3, rozvedená 4, ovdovená 6.

Kľúčové otázky v dotazníku mali potvrdiť alebo vylúčiť štyri stanovené hypotézy. Prvá hypotéza predpokladala, že klienti prežívanie svojho života v zariadení hodnotia na veľmi dobrej úrovni. Na základe odpovedí respondentov sa hypotéza potvrdila, nakoľko klienti zhodnotili prežívanie svojho života na veľmi dobrej úrovni.

Druhá hypotéza mala potvrdiť, či boli klienti s úrovňou dodržiavania ľudských práv a slobôd v zariadení dostatočne spokojní. Na základe odpovedí nebola stanovená hypotéza potvrdená. Klienti hodnotili dodržiavanie ľudských práv a slobôd v zariadení na veľmi dobrej úrovni.

Tretia hypotéza predpokladala, že klienti vykazovali dostatočnú spokojnosť s prežitým vlastným životom. Na základe vyhodnotenia odpovedí sa hypotéza nepotvrdila. Klienti priradili k spokojnosti s prežitým vlastným životom v zariadení veľmi dobré hodnotenie.

Štvrtá hypotéza predpokladala, že seniori vykazovali dostatočnú spokojnosť so svojim zdravím. Na základe vyhodnotenia sa hypotéza nepotvrdila. Klienti vyjadrili spokojnosť so svojim zdravím na úrovni veľmi dobrého hodnotenia.

Celkovo možno skonštatovať, že spokojnosť klientov v zariadení dosiahla vyšší stupeň ako predpokladali stanovené hypotézy.

Dotazník – klienti zariadení sociálnych služieb – piktogramy

Tento dotazník bol určený pre klientov zariadenia s ľahkou duševnou zaostalosťou až po klientov s ťažkou mentálnou retardáciou. Týmto klientom bol predložený dotazník so siedmimi obrázkami napr. či im chutila strava v zariadení, či sa mohli v priebehu dňa kedykoľvek napiť, či boli spokojní s bývaním alebo či sa mohli v zariadení slobodne pohybovať.

Klienti vyplňali dotazník v prítomnosti kontrolórov za účasti sociálneho pracovníka.

Opýtaných bolo 26 respondentov. Návratnosť vyplnených dotazníkov bola 14, t.j. 53,8 %. V 12 prípadoch niektorí klienti odmietli vyplniť dotazník a niektorí s ohľadom na ťažkú mentálnu retardáciu neboli schopní ho vyplniť.

Predpokladaná hypotéza stanovila veľmi vysoký stupeň spokojnosti s poskytovanými službami u sledovaných respondentov.

Na základe celkového vyhodnotenia výsledkov sa stanovená hypotéza potvrdila.

Všetci klienti boli ženy, ich priemerný vek bol 53,64 rokov. Prevažná časť týchto klientov bola presťahovaná do DSS zo zariadenia z Veľkého Bielu.

Dotazník – rodinní príslušníci

Dotazník pre rodinných príslušníkov bol distribuovaný prostredníctvom sociálneho pracovníka. Distribuovaných bolo 35 dotazníkov a návratnosť bola 82,86 %. V dotazníku pre rodinných príslušníkov klientov zariadenia bolo respondentom položených 10 otázok, najmä či boli spokojní s poskytovaním zdravotníckej služby svojmu príbuznému, či boli pravidelne informovaní o svojom príbuznom a či sa kvalita spoločenského života príbuzného zmenila v zariadení k lepšiemu.

Kľúčové otázky v dotazníku mali potvrdiť alebo vylúčiť tri stanovené hypotézy. Prvá hypotéza predpokladala, že rodinní príslušníci boli spokojní s poskytnutými službami a pobytom príbuzných v zariadení. Na základe odpovedí bolo zistené veľmi dobré až výborné hodnotenie, čím sa hypotéza potvrdila.

Druhá hypotéza mala potvrdiť, či poskytované sociálne služby mali priaznivý vplyv na pohodu a spokojnosť príbuzných. Rodinní príslušníci sa po celkovom vyhodnotení vyjadrili dobrým až veľmi dobrým hodnotením, čím sa predpokladaná hypotéza potvrdila.

Tretia hypotéza predpokladala, že zariadenie pravidelne sprostredkovávalo kontakt medzi klientom a jeho rodinným príslušníkom. Celkovým vyhodnotením bolo zistené, že rodinní príslušníci veľmi dobre až výborne hodnotili kontakt s pracovníkmi zariadenia, čím bola hypotéza potvrdená.

Celkovo možno konštatovať, že rodinní príslušníci hodnotili úroveň poskytovaných služieb pre svojich rodinných príslušníkov veľmi dobre až výborne.

Dotazník – administratívne podmienky kvality poskytovaných služieb v zariadeniach

Prostredníctvom dotazníka, určeného pre manažment zariadenia, boli preverené podmienky kvality poskytovaných služieb. Dotazník bol zameraný na zistenie úrovne

vypracovania písomných interných predpisov napr. v oblasti procedurálnych, personálnych, prevádzkových podmienok a dodržiavania ľudských práv a slobôd.

V oblasti úrovne procedurálnych podmienok bolo zistené, že zariadenie vykazovalo priemernú úroveň. V oblasti prevádzkových podmienok bolo zistené, že zariadenie vykazovalo veľmi dobrú úroveň. V oblasti personálnych podmienok vykazovalo dostatočnú úroveň. V oblasti dodržiavania ľudských práv a slobôd vykazovalo zariadenie dostatočnú úroveň.

Hypotéza predpokladala, že zariadenie bude dosahovať veľmi dobrú úroveň dodržiavania administratívnych podmienok kvality poskytovaných služieb.

Podľa celkového vyhodnotenia jednotlivých oblastí kontrolnou skupinou, zariadenie dosahovalo priemernú úroveň dodržiavania administratívnych podmienok kvality poskytovaných služieb, čím sa hypotéza nepotvrdila.

Na základe zosumarizovania výsledkov získaných z jednotlivých dotazníkov, kontrolná skupina vyhodnotila podmienky kvality poskytovaných sociálnych služieb v DSS na dobrej až veľmi dobrej úrovni.

Zhrnutie:

Kontrolou bolo zistené nasledovné porušenie zákona č. 448/2008 Z. z.:

- § 67 ods. 2 písm. c) tým, že zariadenie nemalo označenie druhu a formy poskytovanej sociálnej služby
- § 9 ods. 10 tým, že za kontrolované obdobie nerealizovalo supervíziu

Protokol o výsledku kontroly vypracovali dňa 08.10.2014:

Mgr. Jaroslava Púčiková
vedúca kontrolnej skupiny

Ing. Viera Hankerová
členka kontrolnej skupiny

S obsahom protokolu o výsledku kontroly bol oboznámený dňa 29.10.2014:

Ing. Jozef Sádovský
riaditeľ DSS Plavecké Podhradie

Príloha č. 1 – č. 5

Príloha č. 1

Prehľad o výške priemernej úhrady a priemerných výdavkoch zariadenia Domova sociálnych služieb Plavecké Podhradie

Tabuľka č. 1 (v Eur)

Rok	ZpS			DSS		
	Priemerné mesačné výdavky na klienta* (v eur)	Priemerná mesačná úhrada klienta (v eur)	Spoluúčasť klienta (v %)	Priemerné mesačné výdavky na klienta* (v eur)	Priemerná mesačná úhrada klienta (v eur)	Spoluúčasť klienta (v %)
2012	X	X	X	953,48	224,49	23,54
2013	X	X	X	971,68	227,69	23,43

Pozn. * priemerné mesačné bežné výdavky na klienta

Príloha č. 2

Prehľad o skutočných príjmoch zariadenia Domova sociálnych služieb Plavecké Podhradie

Tabuľka č. 2 (v Eur)

	Rok 2012	Rok 2013	Index rastu 2013/2012
Bežné príjmy spolu z toho:			
Dotácie zo štátneho rozpočtu		1 000,00	
Dotácie z rozpočtu VÚC			
Dotácie z rozpočtu obcí	-	-	
Príjmy z rozpočtu zriaďovateľa			
Príjmy zo zdravotných poisťovní	-	-	
Poplatky			
Príjmy z grantov	-	-	
Sponzorské dary	2 185,43	2 400,00	1,0982
Iné príjmy			
Vrátené zdroje zriaďovateľovi	1 936,32	1 830,94	0,0950
Kapitálové príjmy			
Dotácie na obstaranie dlhodobého majetku	3 651,60	5 598,00	1,5330
Iné príjmy			
Príjmy za rok spolu			

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Príloha č. 3

Prehľad o výške skutočných výdavkoch zariadenia Domova sociálnych služieb Plavecké Podhradie

Tabuľka č. 3

(v Eur)

	Rok 2012	Rok 2013	Index rastu 2013/2012
Bežné výdavky spolu z toho:	686 509,11	699 612,71	1,0190
Zariadenie pre seniorov (ZpS)	X	X	X
- Mzdy a odvody (610,620)	X	X	X
- Tovary a služby	X	X	X
- Bežné transfery	X	X	X
Domov sociálnych služieb (DSS)			
- Mzdy a odvody (610,620)	455 188,67	461 083,99	1,012951
- Tovary a služby (630)	229 215,04	230 388,96	1,005121
- Bežné transfery (640)	2 105,40	8 139,76	3,866134
Priem. bežné výdavky na klienta ZpS	X	X	X
Priem. bežné výdavky na klienta DSS	11 441,82	11 660,21	1,019086
Kapitálové výdavky	3 651,60	5 598,00	1,533026
Výdavky za rok spolu	710 690,21	705 210,71	0,992289

Príloha č. 4

Plnenie príjmov rozpočtu zariadenia Domova sociálnych služieb Plavecké Podhradie

Tabuľka č. 4

(v Eur)

	Rok	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	Plnenie (v %)
Príjmy rozpočtu spolu	2012	167 302,00	169 487,43	168 411,16	99,36
	2013	166 776,00	168 584,49	170 134,81	100,92
200 – Nedaňové príjmy spolu z toho:	2012	167 302,00	167 302,00	166 225,73	
	2013	166 276,00	166 276,00	167 826,32	100,93
210 – Príjmy z podnikania a vlastníctva	2012				
	2013	0			
220 – Administratívne poplatky	2012	167 302,00	167 302,00	166 225,73	99,36
	2013	166 276,00	166 276,00	167 826,32	100,94
230 – Nedaňové kapitálové príjmy	2012				
	2013				
300 – Granty a transfery spolu	2012	0	2 185,43	2 185,43	100
	2013	500,00	2 308,49	2 308,49	100

Príloha č. 5

Čerpanie výdavkov rozpočtu zariadenia Domova sociálnych služieb Plavecké Podhradie

Tabuľka č. 5

(v Eur)

	Rok	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	Čerpanie (v %)
Výdavky rozpočtu	2012	677 828,00	712 626,53	710 690,21	99,73
	2013	697 128,00	707 041,65	705 210,71	99,74
600 – Bežné výdavky z toho:	2012	677 828,00	688 445,43	686 509,11	99,72
	2013	697 128,00	701 443,65	699 612,71	99,74
610 - Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania	2012	334 411,00	337 009,30	337 009,20	100,00
	2013	334 131,00	339 749,02	339 336,56	99,88
620 – Poistné a príspevok do poisťovní	2012	119 174,00	120 115,69	118 179,47	98,39
	2013	116 600,00	121 878,04	121 747,43	99,89
630 – Tovary a služby	2012	222 173,00	229 215,04	229 215,04	100,00
	2013	229 870,00	231 676,83	230 388,96	99,44
640 – Bežné transfery	2012	2 070,00	2 105,40	2 105,40	100,00
	2013	6 527,00	8 139,76	8 139,76	100,00
700 – Kapitálové výdavky	2012	-	3 651,60	3 651,60	100,00
	2013	-	5 598,00	5 598,00	100,00